

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Снежанка Костадинова Овчарова,

Варненски Свободен университет „Черноризец Храбър“, факултет „Международна икономика и администрация“, член на Научно жури съгласно заповед № Р-109-173/23.04.2021г на Ректора на Медицински университет-Варна

Относно: Конкурс за заемане на АД “Професор“ в област на висшето образование“ 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“, обявен за нуждите на УС „Помощник фармацевт“ към Медицински колеж, МУ-Варна.

I. Информация за конкурса: Конкурсът е обявен в Държавен вестник, бр. 17/26.02.2021 г. съгласно Заповед № Р-109-173 от 23.04.2021г. на Ректора на Медицински университет – Варна. На конкурса се е явил и е допуснат един кандидат доц. Антоанета Здравкова Цветкова, д.и. Кандидатът е предоставил всички необходими документи, според изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав на МУ –Варна.

II. Кратка информация за кандидата в конкурса

Кандидатът доц. д-р Антоанета Цветкова е магистър по „Здравен мениджмънт“ от Медицински университет-Варна (2007/2008г), специализация „Икономика на здравеопазването“ и магистър по „Експерт здравни технологии“ (2020/2021г.) от Медицински университет-София. Придобила е ОНС „Доктор“ по научната специалност „Организация и управление извън материалното производство“, с дисертация „Социални и фармакоикономически аспекти при употребата на лекарствени продукти, отпускани без рецепта“ (2015г). Понастоящем работи като доцент и директор на Медицински колеж към МУ – Варна.

Кандидатът членува в престижни национални и международни организации, свързани със здравеопазването.

Трябва да се отбележи, че освен научната и преподавателска дейност доц. Антоанета Цветкова участва и в Постоянни и Временни комисии към Община Варна: ПК „Здравеопазване“, ПК "Младежки дейности и спорт", ПК "Наука и образование“.

III. Оценка на научноизследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Доц. Антоанета Цветкова, ди, има издадена монография *“Регионална здравна политика-оценка и възможности за оптимизиране. Популяризиране на политики на община Варна свързани със здравето на жителите ѝ за периода 2015-2019 година“*, 145 стр., 2021, ISBN 978-619-221-312-1, със съдържание различно от тематиката на хабилитационния ѝ труд за „доцент“ и от книгата на база на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор". За конкурса кандидатът е включил и списък с 5 статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (WOS) и 10 статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове. Повечето от публикациите са на английски език. Постиженията на автора са намерили отзвук сред академичната общност чрез приложения списък с цитирания: 8 цитирания в реферирани списания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Налични са активни научни профили на кандидата в: Google Scholar, ResearchGate, ORCID; PUBLONS. Авторът има h-index: 5.

Доц. А. Цветкова е участвала в 3 национални и 4 международни проекта като експерт, консултант, академичен наставник и член на научно жури.

От изложеното дотук е видно, че кандидатът доц. А.Цветкова изпълнява количествените и качествени изисквания за „професор“ съгласно ЗРАСРБ (чл.2б, ал.5) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.2-3), както и изискванията на МУ-Варна, съгласно, като отчита обща сума от всички раздели **684,24**.

IV. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Кандидатът доц. А.Цветкова е на основен трудов договор - 9 години и 6 месеца, и 9 месеца на хонорар (за учебна 2010/2011). След издържан конкурс СЕПТЕМВРИ. 2011 г. е назначена в Медицински Университет-Варна, Медицински колеж, на длъжност асистент, ръководител УНС „Помощник фармацевт“. Осем години работи като ръководител на УНС „Помощник фармацевт“ и организира учебния процес. Понастоящем е директор на медицинския колеж. Участва в програмния съвет и е член на Колежанския съвет. Член на организационния комитет на ежегодната научна конференция на Медицински колеж Варна.

Преподавателската дейност включва , лекции и упражнения в магистърска програма Фармацевтичен мениджмънт на ФОЗ на МУ Варна по дисциплината „Приложни аспекти на икономическата теория в здравния и фармацевтичния сектор“, „Организация на работа и грижи при безрецептурно отпускани лекарствени продукти“, лекции и упражнения по дисциплините „Социална фармация и фармацевтично законодателство“ „Медицински изделия“ в МК Варна и упражнения в магистърска програма по дисциплината „Фармакоикономика“ на Факултет „Фармация“ МУ-Варна. Доц. А. Цветкова също е и ръководител на преддипломния стаж на помощник фармацевти и учебна практика в МК Варна.

Има двама докторанти под ръководството на кандидата, единият от които е придобил образователната и научна степен "доктор", а другият е пред защита.

В обобщение смятам, че доц. А.Цветкова, д.и. притежава необходимия преподавателски опит, създава актуални учебни програми и материали, има необходимата учебна натовареност, и е готова за заемане на академичната длъжност „професор“ по обявения конкурс.

V. Резюме на приносите на кандидата

5.1 Приноси в област „ Оценка на здравните технологии“

- 1) Изведени са актуални проблеми на съвременното здравеопазване, относно влиянието на новите здравни технологии върху системата на здравеопазване и са дефинирани мерки за осигуряване на достъпа на пациентите до тях, чрез изграждане на подходящи механизми на политическо ниво. Съвременното здравеопазване е невъзможно без новите технологии във всички негови аспекти. Те подпомагат лекарите при правилната диагноза, пациентите при приема на лекарства, лечение и като цяло здравеопазването, въвеждайки нови методи за лечение, които спестяват средства, време и подобряват качеството на живот.
- 2) Разработена е общинската политика по здравеопазване, на база на изследване на влиянието на новите технологии върху социално значими заболявания, като диабета, рака на млечната жлеза и новите медицински изделия.
- 3) Изследван е въпросът за оценяване на здравните технологии като част от държавната и от общинската политика. По оценката на здравните технологии до момента има редица европейски проекти, включително проект на директива за

обединена оценка. Предложено е включване на регионалните власти в този процес, с което се обогатява начина за оценяване и се внася ново разбиране в български условия.

- 4) Извършени са проучвания в областта на диабета, рак на млечната жлеза в община Варна и като са изведени резултати за честотата на заболяемостта, използваните лекарствени продукти и заплатени средства от РЗОК.

Научни трудове в тази област съгласно приложената справка Г6-3, Г6-4, Г7-9.

5.2 Приноси в област "Управление и развитие на Фармацевтичните грижи"

1) Установено е, че знанията и уменията на фармацевтите са необходими за анализа и оценката на ефективността на решенията на макро ниво, влияещи върху пациента в сферата на фармацията, като част от здравеопазването. Потвърдена е концепцията на FIP "Фармацевтични грижи" като все по-нужна за по-доброто лечение на българския пациент, което освен подобряване качеството и продължителността на живота оказва благотворно влияние и върху бюджета за здраве като спестява значителни средства.

2) Доказано е че фармацевтичните грижи могат да намалят, както броя на грешките, така и разходите, предизвикани от тях. Откроена е водещата роля на фармацевтите за осигуряване на безопасността на пациентите на индивидуално ниво, както и на организационно и политическо ниво. Безопасността на лекарствената терапия е глобален проблем и много държави я поставят на върха на своите национални здравни приоритети.

Научни трудове в тази област съгласно приложената справка Г6-1,2; Г7-1,2; Г7-4.

5.3 Приноси в област „Маркетинг на ОТС лекарствени продукти“

- 1) Анализирани са и са установени общите тенденции във фармацевтичния сектор, които рефлектират и върху промените на пазара на фармацевтичния продукт и върху профила на потребителя. Очертани са по-съществените характеристики на променящият се статус и профил на съвременния потребител в условията на конкурентна пазарна среда в лекарствоснабдяването и лекарствообслужването у нас.
- 2) Установено е, че растежът на глобалния пазар на ОТС, функционални храни и хранителни добавки се дължи и на повишаване на осведомеността относно превантивните здравни грижи в ежедневието на съвременния потребител, като по-голямата консумация на тази категория продукти е съпроводена и с лесен достъп в качеството им на ОТС продукти.
- 3) Изведени са социално-медицински, икономически и организационни фактори за употребата на ОТС. Изтъкнато е, че важно значение има рекламата във всичките й форми, в процеса на реализация на ОТС продукти и обема на продажби.
- 4) Изведени са характеристики на потребителите на ОТС, които да бъдат в помощ за мениджъри на аптеки, аптечни складове, фармацевтични представителства за разработване на рекламни и промоционални кампании на ОТС продукти.
- 5) Откроени са известни различия по отношение на нагласите за самолечение и демографските характеристики на пациентите в сравнение с потребителите на ОТС в други държави от ЕС.
- 6) Разработен е алгоритъм на терапевтично поведение при пациенти с хронично незаразно заболяване (АР) десизионен анализ, чрез който е възможно да бъде постигнат контрол при правилно подбран ОТС АХ и да доведе до спестявания на средства за пациентите и на здравните и осигурителните институции.

Научни трудове в тази област съгласно приложената справка : Г5; Г7-3; Г7-5; Г7-10; допълнителни статии-2.

5.4 Приноси в област „ Анализ на здравната система и регионална здравна политика”

- 1) Установено е, че липсва методологична рамка, чрез която доказателствата за влиянието върху здравето на различни фактори на жизнената среда могат да бъдат ясно формулирани и изследвани. Изведен е проблемът при провеждането на общински политики - липсата на национална методика за оценката на въздействието на публичните политики върху здравето.
- 2) Извършен е анализ на законодателната наредба в областта на здравеопазването на национално и местно ниво съобразен с директивите на ЕС в областта на децентрализацията на дейностите на централната власт, регламентираща правата и задълженията на местните власти. Направени са изводи, анализи и препоръки на базата на преки проучвания за периода 2015-2019 година с поглед върху реалната дейност и резултатите от заложените и проведени социални, превантивни, здравни проекти от автора.
- 3) Анализът на здравните политики и резултатите от тях са в полза не само за Община Варна, а и за други общини, предвид факта, че задачите, механизмите на финансиране и националните програми, разгледани в научните трудове са едни и същи и ,че всички те са подчинени на единната здравна стратегия на Р.България синхронизирана с тази на Европейския съюз. Потвърждава се идеята, че профилактичните програми са механизъм за подобряване на достъпността до здравни услуги.
- 4) На основата на анализа и оценката са предложени аргументирано конкретни предложения и са защитени авторските идеи за усъвършенстване на реформата:
 - Повишаване здравната култура на населението чрез сътрудничество между местната власт и университетите на територията на града и по-активното участие на гражданите би довело до повишаване на здравният му статус;
 - Необходимо е да се приемат и утвърдят методи за оценка на направеното до момента от местната власт във функция „Здравеопазване“, за коректно отчитане на резултатите, да се очертаят тенденциите и да се определят бъдещите действия;
 - Необходимо е изграждане на системен подход за провеждане на профилактични здравни програми като част от Регионалната здравна политика;
 - На местно ниво е необходимо да се създаде интегриран подход към въпросите на профилактиката на неинфекциозните заболявания и задълбочаващите се здравни неравенства;
 - Необходими са механизми, за подобряване взаимодействието и координацията между общините и органите на Министерство на здравеопазването.

Научни трудове в тази област съгласно приложената справка: В.3,Г6-4, Г6-5, Г7-7,Г7-8, допълнителни статия-3.

VI. Критични бележки и препоръки

Безспорен е фактът, че доц. А.Цветкова, д.и. е изследовател с разнообразни интереси, илюстрирани успешно и от предложените за рецензиране трудове. Като препоръки мога да предложа на кандидата:

- в бъдещата научна дейност да разработи самостоятелни студии по изследваните проблеми;
- да организира научно-приложни форми за дискусия на проблемите в здравеопазването.

VII. Заключение

Смятам, че представените трудове на доц. Антоанета Цветкова съдържат научно-приложни приноси и съответстват на профила на конкурса, обявен от Медицински университет-Варна. Постигнатите наукометрични показатели, проблемната ориентираност и актуалността на научната продукция ми дават основание да гласувам положително, доц. Антоанета Цветкова, д.и., да бъде избрана на академичната длъжност „професор“ по специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ към професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, в научна област 3. Социални, стопански и правни науки .

27.05.2021г.
Гр.Варна

Рецензент:
/проф. д-р Снежанка Овчарова/